

ОТЧЕТ

за изпълнение на мерките, заложи в Общинската програма за опазване на околната среда на територията на община Горна Оряховица през 2019 година

Програмата за опазване на околната среда на територията на община Горна Оряховица е разработена в съответствие с чл.79, т.1 от Закона за опазване на околната среда, съобразно изискванията и указанията на Министерството на околната среда и водите. Програмата анализира екологичните проблеми на територията на общината, както и причините, които ги пораждат и необходимите действия за тяхното преодоляване.

Определянето и приоритизирането на целите и мерките, заложи в Програмата, са свързани с реализиране на всички цели и мерки на посочените програми, водещи до подобряване аспектите на околната среда, а именно:

- опазване и съхранение на природните дадености на територията на общината;
- защита здравето на хората, контрол и управление на факторите, които увреждат и замърсяват околната среда;
- съхраняване на биологичното разнообразие;
- устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците;
- намаляване емисиите на парникови газове;

по-чист въздух и по-ефективно използване на всички ресурси;

Програмата за опазване на околната среда включва Регионална програма за управление на отпадъците в регион Велико Търново и Програма за управление и подобряване качеството на атмосферния въздух в община Горна Оряховица с план за действие 2015-2020г.

Програмата за управление и подобряване качеството на атмосферния въздух в община Горна Оряховица е приета с Решение №309 от Протокол №24/29.12.2016г. на Общински съвет - Горна Оряховица. Тя цели подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Горна Оряховица и достигане на съответствие с нормите във възможно най-кратък срок.

I. Изпълнени мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух.

1. Увеличаване дела на домакинствата, използващи алтернативни източници за отопление като природен газ.

През 2019 година 261 бр. домакинства са започнали да използват като гориво за отопление природен газ.

2. Реализиране на дейности за подмяна на пътни настилки.

В гр.Горна Оряховица са извършени ремонти на уличната мрежа по следните улици: „Цар Освободител”, „Съединение”, „Св.Княз Борис I”, „Панайот Цвиков”, „Родопи”, „Мано Тодоров”, „П.Р.Славейков”, „Никола Петров” и др. – общо 6330,25 м².

Извършено е цялостно преасфалтиране на части от улици: „Ангел Кънчев”, „Васил Априлов”, „Балатон”, „Вичо Грънчаров”, „Хан Крум”, „Цар Освободител”, „П.Р.Славейков” и др. – общо 14009 м².

Ремонт на общински път VTR 1292 – с.Паисий – с.Стрелец - 2510 м²;

Извършен е ремонт и е положен асфалт в населените места от общината както следва:

с.Първомайци – 886 м²

с. Правда – 684 м²

с. Паисий – 402 м²

с.Писарево – 2168 м²

с. Г.Д.Тръмбеш – 219 м²

с. Г.Г.Тръмбеш – 285 м²

3. Реновиране на тротоарна мрежа с цел намаляване източниците на уличен нанос на прах.

Работници от ОП”Поддръжка на пътища, инфраструктурата и Озеленяване” с доброволното участие на граждани са извършили реновиране на 647 кв.м. тротоари по улиците: „Дружба”, „Васил Априлов”, „Черни връх” и ул. „Св.Княз Борис I”.

4. Увеличаване на уличното озеленяване и площите с дървесна растителност.

Работници от Общинското предприятие „ППИиО” с помощта на гражданите са засадили през 2019г. 136 бр. дървета от видовете: явор, липа, ясен, бреза, албиция, шестил, розов кестен и кълбовидна акация, както и 150 бр. храсти лигуструм в парк „Никола Петров”, ул.”Юрий Гагарин”, ул.”Борима”, „Янко Боянов”, ул.”19 февруари”, „Цар Освободител”, ул.”Отец Паисий”, ул.”Сидер войвода”, ул.”Пирот” и парка срещу ОУ”Св.св.Кирил и Методий”.

В рамките на кампанията „За чиста околна среда” са одобрени от ПУДООС и реализирани в с.Поликрайще и с.Г.д.Тръмбеш два проекта на обща стойност 20 хил.лв. Със средствата са изградени детски площадки, фитнес на открито, поставени са пейки и кошчета за отпадъци и е извършено залесяване.

5. Синхронизиране на ръчното метене на тротоарите с машинно измиване на уличните платна.

С цел намаляване запрашеността на въздуха през 2019 година са закупени 2 бр. метачни и 1 бр. миячна машина за измиване и оросяване на основната пътна мрежа.

Общинско предприятие "Пътно поддържане инфраструктурата и озеленяване" извърши ежегодната периодична профилактика на отводнителни шахти за повърхностни води, като през годината са почистени 81 бр. шахти.

6. Периодично измиване на зони или части от улици с натрупан значителен пътен нанос.

През годината са извършени 98 бр. измивания на улици в града.

7. Контрол на замърсяването около строителни обекти.

При започване на строително-монтажни работи и саниране на сгради, Общинска администрация е извършила 8 бр. проверки на строителни обекти, с цел осъществяване на контрол на замърсяването със строителни отпадъци.

8. Контрол на паркирането върху зелените площи.

Охранителите в служба "Обществен ред и сигурност" са извършвали през годината ежедневни проверки за установяване на паркирани автомобили в зелените площи на града.

9. Осъществяване на стриктен контрол при увеличаване или поява на нови емисии на ФПЧ от производствени предприятия.

Общинска администрация е извършила 3 бр. проверки на производствени предприятия, за които има подадени сигнали за увеличени емисии на ФПЧ, вследствие на изгаряне на отпадъци.

10. Изисквания за подобряване на енергийните характеристики при ремонт на общински сгради.

В изпълнение на проекти за въвеждане на мерки за енергийна ефективност е извършено саниране на общински обект – детска градина „1-ви юни” и започнато саниране на жилищни сгради на територията на гр. Горна Оряховица, като предварително е направено енергийно обследване.

11. Реализиране на благоустройствени проекти, имащи отношение към подобряване на качеството на въздуха.

През 2019 година със средства от Предприятието за управление дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/ започнаха строително-монтажните работи по проект: „Канализационна мрежа на гр. Горна Оряховица – Гл. колектор II от ул. "Хр. Смирненски" до

включване в Гл.колектор III и Гл.колектор III от о.т.568 до включване в Гл.колектор I”.

12. Изменение и допълнение на съществуващи общински програми, съобразени с националното и европейско законодателство.

Община Горна Оряховица има сключен договор за безвъзмездна финансова помощ по ОП”Околна среда” за реализация на проект: „Актуализация на Програмата за управление и подобряване на качеството на атмосферния въздух”. Срокът за изпълнение на проекта е 18 месеца от датата на сключване на договора – 09.04.2019 г.

13. Интегриране на знание за ЕЕ и ВЕИ в началното и професионално образование.

И през 2019 г. продължи обучението на ученици в специалност „Възобновяеми енергийни източници” в Професионална гимназия по електротехника и електроника „М. В. Ломоносов”.

14. Провеждане на ежегодни кампании по време на Европейската седмица на мобилността.

Във връзка с Европейска седмица на мобилността на 23.09.2019г.се проведе осмото издание на семейния спортен празник ФАМИЛАТЛОН в Горна Оряховица. Празникът в парк „Детски кът” се организира от общината в партньорство с Асоциация „Родители”, Сдружение „Горнооряховски младежки парламент”, „Захарни заводи” АД - Горна Оряховица, „ТРАНСИНС”, спортни магазини ARR, фирма „Ден и нощ”, „Лактима Балкан” ЕАД, училища „Европа” и със съдействието на Исторически музей-Горна Оряховица. В станалия традиционен за града семеен празник стотици деца се забавляваха в десет творчески ателиета и обособени зони за стрелбище с детски автомати, изкуствена стена за катерене, забавен хокей и футбол, парков волейбол, тенис и др. За всички участници в празника бяха осигурени награди, а присъстващите се забавляваха с богатата културно-музикална и спортна програма. Форматът се основава на три основни принципа: движение, семейство и екологичен начин на живот.

II. Регионална програма за управление на отпадъците в регион Велико Търново, включваща общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Стражица, Златарица и Елена, с модул за община Горна Оряховица е приета с Решение №1208 от Протокол №70/30.07.2015г. на Общински съвет Горна Оряховица.

Мерките, заложи в Регионалната програма за управление на отпадъците на територията на община Горна Оряховица са свързани с

екологосъобразното управление на отпадъците, намаляване на количеството за депониране и увеличаване количествата за рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

1. Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.

През 2019 година е проведена обществена поръчка за доставка на 200 бр. контейнери тип „Бобър” – 1100л и 912 бр. пластмасови кофи тип „Кука” – 240л. Договорите за доставка са сключени през януари 2020 г. и предстои съдовете да бъдат разпределени във всички населени места от общината.

2. Допълнение на договори и сключване на договори за извършване на услуги по сметосъбиране и сметоизвозване.

Община Горна Оряховица е провела обществени поръчки и е сключила през месец март 2019 година следните договори: „Сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО и свързаните с тях дейности в гр.Горна Оряховица” и „Сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО и свързаните с тях дейности в 12 села и гр.Долна Оряховица, общ.Г.Оряховица”. Срокът на договорите е 60 календарни месеца.

3. Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за оползотворяване или обезвреждането им.

През 2019 година на Регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново /за общините В.Търново, Г.Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица и Стражица/, в землището на с.Шереметя, общ.В.Търново са транспортирани общо 13614,34 т смесени битови отпадъци. От тях след сепариране са предадени 1165,64 т за рециклиране, 7781,52 т за компостиране и 987,2 т като модифицирано гориво.

4.Разделно събиране на биоразградими отпадъци и предаването им за компостиране.

Обслужването на контейнерите за разделно събиране на биоразградими отпадъци в населените места извън общинския център се осъществява от ОП”ПШИО”, а контейнерите в гр.Горна Оряховица се обслужват от „ГЛОБЪЛ КЛИНЪР” ООД. За изминалата година разделно събраните и транспортирани до Регионалното депо зелени отпадъци са 1249 т.

5.Разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартия и картон, пластмаса и метал.

Община Горна Оряховица има сключен договор с „Еко Партнърс България” АД за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На територията на общината са разположени 116

бр. жълти контейнера /1700 л/ за отпадъци от хартия и картон, пластмаса и метал, и 116 бр. зелени контейнера /1700 л/ за отпадъци от стъкло. През 2019 година са събрани и предадени за рециклиране следните количества отпадъци:

Хартия – 21 тона

Пластмаса – 9 тона

Стъкло – 11 тона

По повод Деня на детето – 1 юни и световния ден на околната среда – 5 юни „Еко Партнърс България” АД, съвместно с общинска администрация проведе информационно - образователна кампания в гр. Долна Оряховица. Над 100 деца от града се включиха в забавните „еко игри”, в които участниците се запознаха с правилата за разделно събиране на отпадъци и опазване на околната среда.

6. Разделно събиране на опасни битови отпадъци – излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/.

През изминалата година на площадката на „ТРАНСИНС ТЕХНОРЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ” АД са предадени общо 950 кг ИУЕЕО.

- Големи уреди – 500 кг;
- Малки уреди – 450 кг.

7. Разделно събиране на опасни битови отпадъци – излезли от употреба гуми /ИУГ/.

На площадката на фирма „ТРАНСИНС АВТОРЕЦИКЛИРАЩ КОНСОРЦИУМ” АД, с която общината има сключен договор, през изминалата година са предадени 1000 кг ИУГ.

8. Осигуряване на мобилни пунктове за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

Общинска администрация е организираща през годината две кампании за събиране на опасни отпадъци – гуми и електрическо и електронно оборудване. Мобилни пунктове събират отпадъците директно от домовете по предварителна заявка на гражданите.

9. Разделно събиране на опасни битови отпадъци – негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/.

През 2019 г. фирмата „ТРАНСИНС БАТЕРИ” ООД е събрала от разположените в търговските обекти специални контейнери, 30 кг негодни батерии.

10. Разделно събиране на излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/.

В изпълнение на договора между община Горна Оряховица и „МАКСИМА 2008” ЕООД за организиране на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване и разкомплектоване на излезли от употреба МПС през 2019 година са установени 12 бр. автомобили, на които не е заверен знака за технически преглед за повече от 2 години. Съгласно чл.36 от Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Горна Оряховица на всички установени излезли от употреба МПС са поставени стикери с предписание за премахването им от собствениците. Същите са премахнали 10 бр. автомобили в срока на предписанието и 2 бр. автомобили са принудително преместени от фирмата изпълнител по договора.

11. Осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други в населените места с население по-голямо от 10 000 жители.

В изпълнение на чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО през ноември 2019 година Община Горна Оряховица сключи договор с ЕТ”ИМПУЛС-НИКОЛА НИКОЛОВ” за осигуряване и обслужване на площадка за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други. По силата на договор от 2014 година, такава площадка има и в с.Поликрайще, обслужвана от фирма „МАКСИМА 2008” ЕООД.

12. Закриване и рекултивация на общинско депо за твърди битови отпадъци.

През 2019 година община Горна Оряховица проведе обществена поръчка за избор на изпълнител на дейностите по рекултивация на общинското сметище за неопасни отпадъци в землището на с.Първомайци. Предстои сключване на договор с избрания изпълнител и на договор с Предприятието за управление дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/ за финансиране на проекта.

13. Осигуряване на информация на обществеността, чрез интернет страницата на общината.

Публикувания на интернет страницата на общината регистър на площадките за събиране и оползотворяване на различните видове отпадъци е актуализиран през изминалата година.

14. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалното сдружение за управление на отпадъците в регион Велико Търново.

Община Горна Оряховица участва във всички събрания на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Велико Търново. През 2019 година беше проведена обществена поръчка за избор на изпълнител и се изготви работен проект за изграждане на втора клетка на Регионалното депо.

15.Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и организиране почистването на нерегламентирани сметища.

Във връзка с опазване чистотата на града и контролиране дейностите сметосъбиране и сметоизвозване се извършват ежедневни проверки. Съставят се констативни протоколи. Средномесечно се извършват около 15-20 проверки. През 2019 година по повод подадени сигнали и жалби на граждани за замърсени с отпадъци терени, са извършени 42 бр. проверки. Съставени са констативни протоколи с предписания и писмено уведомяване на гражданите за предприемане на действия в срок за тяхното премахване. При констатиране на изхвърлени отпадъци до контейнерите на общински терени, своевременно се уведомява сметопочистващата фирма и се извършва извозването и почистването на терена.

III. Контролирано временно съхраняване на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност до осигуряване на условия за екологосъобразно обезвреждане.

През 2019 година бяха извършени дейности по екологосъобразно обезвреждане на съхраняваните в склада в гр.Долна Оряховица излезли от употреба препарати за растителна защита. По българо-швейцарски проект „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност” бяха изнесени от общинския склад 33 тона прахообразни и 12 000 литра течни пестициди. В рамките на проекта бяха почистени и санирани използваните помещения.

IV. Намаляване на шумовото замърсяване.

През 2019 година Регионална здравна инспекция /РЗИ/ Велико Търново извърши мониторинг и изготви оценка на шумовото натоварване в град Горна Оряховица, причинено от основния източник на шум в урбанизирана среда – автомобилния транспорт.

Броят на пунктовете за наблюдение се запази, както и през предходната година – 15 бр.

От проведените 81 бр. измервания на уличен шум, 53 бр. са със стойности над хигиенната норма – 60дБ. Осредненото еквивалентно средногодишно ниво на шума е 63,66 дБ, а броят на преминалите за един час автомобили е 417.

Най-високи еквивалентни нива на шума за 2019 година са установени в пунктовете на ул."Отец Паисий"№63, ул."Мано Тодоров"№9, ул."Васил Априлов"№50, ул."Патриарх Евтимий" №22 и ул."Родопи"№1. Най-ниско ниво на шум е измерено в пункта, разположен на ул."Цар Освободител"№111.

Въз основа на резултатите от мониторинга, анализа и оценката на шумовото натоварване, причинено от автомобилния транспорт в гр.Горна Оряховица за периода 2006г -2019г. могат да бъдат очертани следните по-важни тенденции:

- най-голям е броят на пунктовете с регистрирани шумови нива в диапазона 63-67 дБ;
- не са регистрирани нива на шума във високите диапазони 68-72 дБ, 73-77 дБ, 78-82 дБ и над 82 дБ;
- с един е увеличен броя на пунктовете с еквивалентни нива на шума под 58 дБ;
- измерените нива на шума в наблюдаваните пунктове, разположени на територии с промишлени източници, не надвишават граничните стойности;
- осреднените еквивалентни нива на шума в гр.Горна Оряховица се задържат над 60 дБ.

V. Повишаване ангажираността, екологичното самосъзнание и привличане на обществеността за опазването на околната среда на територията на община Горна Оряховица.

На 30.03.2019 г. община Горна Оряховица традиционно се включи в инициативата „Часът на Земята”, като за един час от 20.30 до 21.30ч. беше изгасено осветлението на площад „Георги Измирлиев” в града, както и фасадното осветление на сградата на общината, в знак на съпричастност към опазване на природата и в частност към промените в климата.

На 24.10.2019 г. беше проведен поредния екофорум за мир **„Камбана за живот на Земята”**. Камбанният звън е послание, символизиращо хода на времето и даващо упование и надежда за идните дни. Отслужен бе молебен и водосвет за здраве и благоденствие на жителите на община Горна Оряховица в манастир „Св.Пророк Илия”. От 1995г. камбаната на манастира е обявена за „Камбана за живот на земята” от ООН. Всяка година на 24-ти октомври, когато се отбелязва денят на ООН, тя бие, за да известява за надвисналата заплаха от екологична катастрофа над планетата.

VI. Заключение.

И през 2019 година подобряването на качеството на атмосферния въздух беше един от ключовите въпроси, които община Горна Оряховица трябва да решава. Постигнат е обаче значителен напредък, тъй като

общо за годината са регистрирани 64 бр. дни с превишения на нормата за ФПЧ10, при 110 бр. за 2018 година. Средногодишната стойност измерена от автоматичната станция в града е 35,61 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, при 48,02 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ през 2018 година. Посочените стойности са постигнати в резултат на изпълнение на мерките от плана към Програмата за управление и подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на община Горна Оряховица.

Заложените в действащото законодателство норми, а именно броят на дните с превишения да се сведе до 35 за една календарна година, все още не са постигнати. Община Горна Оряховица полага усилия за намаляване броя на превишенията на ФПЧ10 и достигане на установените норми за вредни вещества във въздуха.

Опазването и подобряването на качеството на околната среда е един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Действията са насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната.